

Verzoekschrift

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden

Brief aan Gerechtshof te Amsterdam

310000323/10078564.3

Inhoud van het verzoekschrift.

Verzoeksters zijn:

- I.** Mr. R.J. Schimmelpenninck en mr. B.F.M Knüppe, gezamenlijk handelend in hun hoedanigheid van curatoren in het faillissement van DSB Bank N.V., een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, gevestigd te Wognum en kantoorhoudende te (1687 CD) Wognum, Dick Ketlaan 6-10, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 37088128, die woonplaats kiezen op het kantooradres van Houthoff Buruma aan het adres Gustav Mahlerplein 50 te (1082 MA) Amsterdam, van welk kantoor mr. A. Knigge en mr. J. de Jong, deze zaak als advocaten behandelen;
- II.** Stichting Steunfonds Probleemhypotheeken ("SSP"), statutair gevestigd te Lelystad, die woonplaats kiest op het kantooradres van Vorstman Advocaten aan het adres Gooimeer 5 te (1411DD) Maarden, van welk kantoor mr. M. de Vries deze zaak als advocaat behandelt;
- III.** Stichting Platform Aandelen Lease ("PAL"), statutair gevestigd te Nieuwegein, die woonplaats kiest op het kantooradres van Van Diepen Van der Kroef Advocaten aan het adres Grote Oost 6 te (1621 BW) Hoorn, van welk kantoor mr M. Bonefaas deze zaak als advocaat behandelt;
- IV.** Stichting Belangen Rechtsbijstandverzekerden DSB ("SBR"), statutair gevestigd te Amsterdam, die woonplaats kiest op het kantooradres van Lemstra Van der Korst aan het adres Prins Hendriklaan 16 te (1075 BC) Amsterdam, van welk kantoor mr. J.H. Lemstra en mr. M.N. van Dam deze zaak als advocaten behandelen;
- V.** BNP Paribas Cardif Schadeverzekeringen N.V., statutair gevestigd te Oosterhout
- VI.** BNP Paribas Cardif Levensverzekeringen N.V., statutair gevestigd te Oosterhout, die woonplaats kiezen op het kantooradres van Loyens & Loeff aan het adres Fred. Roeskestraat 100 te (1076 ED) Amsterdam, van welk kantoor mr. C.W.M. Lieveerse deze zaak als advocaat behandelt;
- VII.** SRLEV N.V., statutair gevestigd te Alkmaar,
- VIII.** London General Insurance Company Ltd, gevestigd te (1105 BE) Amsterdam aan de Paasheuvelweg 1,
- IX.** Jubilee Europe B.V., statutair gevestigd te Amsterdam,
- X.** Waard Leven N.V. (voorheen: DSB Leven N.V.), statutair gevestigd te Heerhugowaard,
- XI.** Waard Schade N.V. (voorheen: DSB Schade N.V.), statutair gevestigd te Heerhugowaard,
- XII.** Hollands Welvaren Leven N.V., statutair gevestigd te Wognum,

XIII. Tadas Verzekeringen B.V., statutair gevestigd te Heerhugowaard, die woonplaats kiezen op het kantooradres van Houthoff Buruma aan het adres Gustav Mahlerplein 50 te (1082 MA) Amsterdam, van welk kantoor mr. A. Knigge en mr. J. de Jong, deze zaak als advocaten behandelen;

Partij I wordt hierna aangeduid als "**Curatoren**"

Partijen II. tot en met IV. worden hierna ook gezamenlijk aangeduid als "**Belangenorganisaties**";

Partijen V. tot en met XII. worden hierna ook gezamenlijk aangeduid als "**Verzekeraars**"; Partijen I. tot en met XIII. worden hierna ook gezamenlijk aangeduid als "**Verzoeksters**".

1. Inleiding

- 1.1** DSB Bank N.V. ("DSB Bank") heeft in de uitoefening van haar (bank)bedrijf diensten verleend aan consumenten (de "Klanten"), onder meer in de vorm van bemiddeling bij en verstrekking van hypothecaire en consumptieve kredieten en het sluiten van effectenbeleningsovereenkomsten. Voorts heeft DSB Bank in haar hoedanigheid van intermediair bemiddeld bij de totstandkoming van levens- en schadeverzekeringsovereenkomsten tussen Klanten en derden.
- 1.2** Op 19 oktober 2009 is DSB Bank door de rechtbank Alkmaar nevenzittingsplaats Amsterdam in staat van faillissement verklaard. Mr. R.J. Schimmelpenninck en mr. J.Ch.L. Kuiper zijn door de rechtbank aangesteld tot curatoren van DSB Bank. Bij beschikking van 12 mei 2010 van de rechtbank Alkmaar nevenzittingsplaats Amsterdam is mr. B.F.M. Knüppe per die datum aangesteld tot curator van DSB Bank en is aan mr. J.Ch.L. Kuiper op eigen verzoek met ingang van 1 juni 2010 ontslag verleend.
- 1.3** In het kader van de afwikkeling van het faillissement zijn DSB Bank, Curatoren en de aanbieders van door DSB Bank geadviseerde en/of bemiddelde financiële producten, geconfronteerd met een groot aantal klachten, aanspraken en vorderingen van Klanten die naar hun oordeel schade hebben geleden of zullen lijden ten gevolge van handelen of nalaten van DSB Bank en/of de aanbieders van door DSB Bank geadviseerde en/of bemiddelde financiële producten (de "**Claims**").
- 1.4** Verzoeksters zijn van oordeel dat het bereiken van een regeling inzake de Claims betreffende de dienstverlening omschreven in artikel 1.1 van dit verzoekschrift, die op alle Klanten van toepassing is en die voorziet in een - alle omstandigheden in aanmerking genomen - redelijke en relatief snelle behandeling van Claims, de voorkeur verdient boven voortzetting c.q. het entameren van gerechtelijke procedures.
- 1.5** Dit verzoekschrift strekt tot het verbindend verklaren van de overeenkomst ter collectieve afwikkeling van massaschade die tussen Verzoeksters op 24 mei 2013 is gesloten. Die overeenkomst (de "**WCAM Overeenkomst**") wordt overgelegd als **Productie 1**. De WCAM Overeenkomst bouwt voort op een op 19 september 2011 tussen Curatoren, SSP, PAL, Stichting Achmea Rechtsbijstand ("**SAR**"), Stichting Univé Rechtshulp ("**Univé**"), Algemene Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij N.V. (ARAG-Nederland) ("**ARAG**"), Stichting Schaderegelingskantoor voor Rechtsbijstandverzekering ("**SRK**") en DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij N.V. ("**DAS**") bereikt akkoord op hoofdlijnen (het "**Akkoord op Hoofdlijnen**", **Productie 2**). Ook de Verzekeraars verleenden - waar nodig - hun medewerking aan het Akkoord op Hoofdlijnen.

- 1.6** Curatoren en de Verzekeraars zijn bereid tot de concessies die in de WCAM Overeenkomst zijn voorzien, in de verwachting dat aldus zo veel mogelijk Claims verbandhoudend met de diensten die door DSB Bank zijn verleend, afgewikkeld kunnen worden. Verzoeksters zijn derhalve van oordeel dat de belangen van alle betrokkenen zijn gediend bij verbindendverklaring van de WCAM Overeenkomst.
- 1.7** Curatoren en de Verzekeraars zijn bereid tot de concessies die in de WCAM Overeenkomst zijn voorzien, in de verwachting dat aldus zo veel mogelijk Claims verbandhoudend met de diensten die door DSB Bank zijn verleend, afgewikkeld kunnen worden. Verzoeksters zijn derhalve van oordeel dat de belangen van alle betrokkenen zijn gediend bij verbindendverklaring van de WCAM Overeenkomst.
- 1.8** In dit verzoekschrift worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen besproken:
- a. de personen ten behoeve van wie de WCAM Overeenkomst is gesloten (artikel 7: 907 lid 2 onder (a), (b) en lid 3 onder (g) BW),
 - b. de hoedanigheid en representativiteit van de partijen die dit verzoekschrift indienen (artikel 7:907 lid 1, lid 2 onder (f) en lid 3 onder (f) BW);
 - c. de aard van de producten en dienstverlening die onderwerp waren van het overleg (artikel 7:907 lid 2 onder (b) BW en artikel 1013 lid 1 onder (b) Rv);
 - d. het verloop van het overleg en de wijze waarop daaromtrent een minnelijke regeling werd bereikt (artikel 7:907 lid 2 onder (b) BW) ;
 - e. de juridische standpunten die in het overleg zijn ingenomen;
 - f. de kernbepalingen van de WCAM Overeenkomst (artikel 7: 907 lid 2 onder (c), (d), (e) en lid 3 onder (d) BW; artikel 1013 lid 1 onder (d) BW), en
 - g. voldoende zekerheid, flankerend beleid en commissie bijzondere omstandigheden (artikel 7: 907 lid 3 onder (c) BW);
 - h. de wijze van oproeping voor de behandeling van dit verzoek, de te stellen termijn voor het indienen van verweerschriften en de mogelijkheid van 'opt-out' (artikel 1013 lid 5 en lid 6 Rv en artikel 7: 907 lid 2 onder (f) BW).

2. De personen ten behoeve van wie de WCAM Overeenkomst is gesloten

- 2.1** De kring van gerechtigden die onder het toepassingsbereik van de overeenkomst vallen, wordt omschreven in artikel 2 van de WCAM Overeenkomst. Dit betreft alle Klanten aan wie DSB Bank in Nederland bemiddelings- en/of adviesdiensten ten aanzien van kredietovereenkomsten, koopsompolissen, beleggingsverzekering respectievelijk effectenbeleningsovereenkomsten heeft verleend en/of met wie DSB Bank kredietovereenkomsten heeft gesloten.
- 2.2** Krachtens artikel 1013 lid 1 onder (c) dienen in het verzoekschrift de namen en woonplaatsen van de aan Verzoeksters bekende personen ten behoeve van wie de overeenkomst is gesloten te worden vermeld. Het aantal personen dat partij is bij een met of door middel van DSB Bank gesloten overeenkomst is ongeveer 540.000¹. Deze schatting omvat ook een groot aantal Klanten die geen contractuele relatie meer met DSB Bank hebben omdat de tussen hen en DSB Bank dan wel de door bemiddeling van DSB Bank tussen hen en derden in het verleden gesloten overeenkomst(en) reeds zijn geëindigd.
- 2.3** Bij brief van 27 mei 2013 hebben Verzoeksters het gerechtshof een bestand² verstrekt met persoonlijke gegevens van Klanten. Verzoeksters hebben het voornemen deze Klanten per brief voor de mondelinge behandeling op te roepen. Aldus worden alle Klanten met een na 1 januari 2008 aangegane en/of nog lopende (door de WCAM Overeenkomst bestreken) overeenkomst(en) aangeschreven. Het genoemde bestand bevat de namen en adressen van ongeveer 345.000 Klanten. Klanten wiens (door de WCAM Overeenkomst bestreken) overeenkomst(en) vóór 1 januari 2008 (d.w.z. ondertussen ongeveer 5,5 jaar geleden) is ge- of beëindigd zullen niet per brief worden opgeroepen. Voor deze categorie geldt dat DSB Bank de persoonlijke klantgegevens niet meer behoeft te bewaren en zonder bijzondere aanleiding niet meer mocht bewaren.
- 2.4** De meest recente vaststellingsovereenkomsten die door het gerechtshof verbindend zijn verklaard, hadden betrekking op een aanzienlijk beperktere groep belanghebbenden (Vedior: 2.000 personen; Converium: 12.000 personen) dan de groep die onder het toepassingsbereik van de WCAM Overeenkomst valt. Gelet op deze aantallen heeft de groep personen ten behoeve van wie de WCAM Overeenkomst is gesloten een voldoende omvang en voldoet het verzoek ook in dat opzicht aan de daaraan te stellen eisen (artikel 7:907 lid 3 onder (g) BW).

¹ In de WCAM Overeenkomst is in artikel 3.1 een inschatting opgenomen van het aantal Klanten met - in de WCAM Overeenkomst gedefinieerde - Kredieten (510.000 Klanten), Koopsompolissen (210.000 Klanten), Beleggingsverzekeringen (135.000 Klanten) en Effectenbeleningsovereenkomsten (40.000 Klanten). De in artikel 2.2 van het Verzoekschrift opgenomen inschatting van 540.000 Klanten is gebaseerd op een 'ontdubbeling' doordat Klanten veelal verschillende producten met of via DSB Bank zijn aangegaan.

² Het bestand dient als een bestand in de zin van artikel 1 onder c Wet bescherming persoonsgegevens te worden beschouwd.

3. Verzoeksters

- 3.1** DSB Bank heeft in de uitoefening van haar (bank)bedrijf diensten verleend aan consumenten, onder meer in de vorm van bemiddeling bij en verstrekking van hypothecaire en consumptieve kredieten en het sluiten van effectenbeleningsovereenkomsten. Voorts heeft DSB Bank in haar hoedanigheid van intermediair bemiddeld bij de totstandkoming van levens- en schadeverzekeringsovereenkomsten tussen Klanten en derden. Die derden betreffen - onder andere - de Verzekeraars.
- 3.2** DSB Bank is op 19 oktober 2009 door de rechtbank Alkmaar nevenzittingsplaats Amsterdam in staat van faillissement verklaard. Uit het rapport dat (in opdracht van de Minister van Financiën en) onder leiding van prof. mr. M. Scheltema op 23 juni 2010 is uitgebracht naar aanleiding van het faillissement, is gebleken dat de zorgplichtschendingen door DSB Bank "structureel van aard"³ waren. Curatoren hebben in hun rapport 'Onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank N.V.' van 19 juni 2012 (het "**Onderzoeksrapport**", **Productie 3**) eveneens geconstateerd dat de schendingen van de zorgplicht door DSB Bank, die al voor 2005 bestonden en daarna steeds meer manifest zijn geworden, structureel van aard waren en dat DSB Bank dit onderwerp nooit voldoende serieus heeft genomen."⁴ In het kader van de afwikkeling van het faillissement wensen Curatoren - die krachtens de Faillissementswet in de uitoefening van hun taak onder toezicht van de rechter-commissaris staan - Claims in verband met de geconstateerde zorgplichtschendingen te beslechten cq. juridische procedures daarover te voorkomen.
- 3.3** SSP is op 10 juli 2009 opgericht en behartigt ingevolge haar statuten (**Productie 4**, artikel 3) de belangen van Klanten:
- "De stichting heeft - in de meest ruime zin des woords - ten doel:*
- a. het ondersteunen van natuurlijke personen die:*
 - 1. door een Probleemhypotheek, dan wel,*
 - 2. door een ander Problematisch financieel product*
 - ii. als gevolg van het afsluiten van een financieel product, financieel nadeel hebben ondervonden of dreigen te ondervinden.*
 - b. het behartigen van de belangen van Consumenten die schade hebben geleden, schade lijden en/of schade dreigen te lijden ten gevolge van een Probleemhypotheek en/of een Problematisch financieel product*
 - c. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn."*

De brede steun die SSP geniet in de kring van de gerechtigden (zie artikel 2.1 verzoekschrift) blijkt onder meer uit het feit dat de achterban van SSP mede bestaat uit ongeveer 3.850 Klanten.

³ Rapport Scheltema, p. 16.

⁴ Onderzoeksrapport, p. 415.

3.4 PAL is op 7 juni 2005 opgericht en behartigt ingevolge haar statuten (**Productie 5, artikel 2**) de belangen van Klanten:

"De stichting heeft ten doel:

- a. Het optreden als gratis belangenbehartiger en hulpverlener van gedupeerde klanten die overeenkomsten met betrekking tot financiële producten waaronder, maarniet uitsluitend, worden begrepen: aandelenlease producten, koopsommen, inkomensbeschermers, beleggingsverzekeringen en kredietproducten, hebben afgesloten met financiële instellen en de daarbij behorende informatieverstrekking en advisering en bemiddeling over die producten, en als gevolg daarvan schade hebben geleden, dan wel daardoor anderszins in hun belangen zijn aangetast of dreigen te worden aangetast;
- b. Het (gratis) ondersteunen van individuele gedupeerden in hun situatie door onder andere hulp te bieden bij correspondentie en informatie te verstrekken over juridische procedures;
- c. Het optreden als (belangeloos) informatiecentrum met betrekking tot alle artikelen die in de media verschijnen over aandelenlease, alle uitspraken van rechtbanken en klachtencommissies, financiële producten en problemen daaromtrent;
- d. Het voeren van overleg met andere belangenorganisaties, het voeren van (collectieve) schikkingsonderhandelingen, het verbindend doen verklaren van eventuele getroffen collectieve regelingen in de zin van de Wet Collectieve Afwikkeling Massa-Schade(s) (WCAM) en zo nodig het stuiten van de verjaring en het verval van vorderingen en het uitstellen van rechtsvorderingen op grond van artikelen 3:305 sub a en 6:240 Burgerlijk Wetboek."

De brede steun die PAL geniet in de kring van de gerechtigden (zie artikel 2.1 verzoekschrift) blijkt onder meer uit het feit dat de achterban van PAL mede bestaat uit ongeveer 2.240 Klanten.

3.5 SBR is op 16 mei 2012 opgericht en behartigt ingevolge haar statuten (**Productie 6, artikel 3**) de belangen van Klanten:

"De stichting heeft - in de meest ruime zin des woords - ten doel het behartigen van de belangen van Verzekerden, welke Verzekerde als (voormalige) Klanten, schade hebben geleden, schade lijden en/of schade dreigen te lijden, ten gevolge van Zorgplichtschendingen van DSB."

SBR behartigt de belangen van gerechtigden met een rechtsbijstandverzekering bij een van de volgende rechtbijstandorganisaties: Stichting Achmea Rechtsbijstand ("**SAR**"), Stichting Univé Rechtshulp ("**Univé**"), Algemene Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij N.V. (ARAG-Nederland) ("**ARAG**"), Stichting Schaderegelingskantoor voor Rechtsbijstandverzekering ("**SRK**") en DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij N.V. ("**DAS**"), tezamen de "**Rechtsbijstandorganisaties**". De oprichting van SBR was reeds in (de artikelen 1.1.2. en 1.1.4. van) het Akkoord op Hoofdlijnen voorzien. Vooralsnog hebben zich ongeveer 1.160 Klanten met een rechtsbijstandverzekering aangegaan met een van

de Rechtbijstandorganisaties voor de bestaande compensatieregeling aangemeld. Het aantal Klanten met een dergelijke rechtbijstandverzekering is een veelvoud van het aantal dat zich reeds heeft aangemeld.

- 3.6** Elk van de Belangenorganisaties is onafhankelijk en heeft een ideële grondslag. Op de werkzaamheden van de besturen van SSP en SBR wordt toezicht gehouden door raden van toezicht. De Belangenorganisaties zijn tezamen ruimschoots voldoende representatief ter zake van de belangen van de Klanten.
- 3.7** Tussen Curatoren en de Belangenorganisaties zijn afspraken gemaakt omtrent de samenwerking tussen partijen en de controle op de uitvoering van de regeling. De met de totstandkoming en uitvoering van het Akkoord op Hoofdpijnen en de (verbindend verklaarde) WCAM Overeenkomst gepaard gaande kosten van de Belangenorganisaties - waaronder de kosten die verband houden met het voeren van overleg met Curatoren, het uitvoeren van controlewerkzaamheden en het adviseren van de achterban - zijn dan wel worden, voor zover redelijk en noodzakelijk, door DSB Bank gedragen.
- 3.8** De Verzekeraars zijn de aanbieders van de door DSB Bank bemiddelde verzekeringen. Tussen Curatoren en de Verzekeraars zijn in afzonderlijke overeenkomsten afspraken gemaakt omtrent de medewerking van de Verzekeraars aan de uitvoering van de in de WCAM Overeenkomst vastgelegde regeling en hun bijdrage aan de krachtens die regeling te verstrekken compensatie. Deze bijdragen bestaan - mede afhankelijk van de Verzekeraar - onder meer uit het in rekening brengen van minder afkoopkosten aan Klanten bij het voortijdig beëindigen van polissen, het niet (dan wel minder) in het faillissement van DSB Bank indienen van vorderingen m.b.t. de zogenaamde retourprovisies, alsmede de verbetering van de polisvoorwaarden en het instemmen met de regeling met betrekking tot absoluut onmogelijke dekking van koopsompolissen. Hollands Welvaren Leven N.V. - daartoe mede in staat gesteld door Waard Leven N.V. en DSB Bank - heeft inmiddels een voorziening van EUR 22 miljoen getroffen voor de verbetering van de voorwaarden van haar beleggingsverzekeringen voor Klanten die zich aanmelden. De met de WCAM procedure verband houdende kosten worden door DSB Bank gedragen, met uitzondering van door de Verzekeraars zelf verschuldigde griffierechten, proceskosten en kosten voor de vertegenwoordiging in rechte.
- 3.9** Tadas Verzekeringen B.V. - een dochteronderneming van DSB Bank - heeft het grootste gedeelte van de door DSB Bank bemiddelde en door de Verzekeraars gesloten koopsompolissen in volmacht genomen en geadministreerd.

4. Door het verzoekschrift bestreken dienstverlening DSB Bank

- 4.1** De dienstverlening van DSB Bank is sinds haar faillissement zowel door de onderzoekscommissie onder leiding van prof. mr. M. Scheltema alsmede door Curatoren (zie artikel 3.2 verzoekschrift, in het bijzonder: Hoofdstuk 6 Onderzoeksrapport) reeds uitgebreid onderzocht. Tevens is de hierna nader toegelichte dienstverlening voor de AFM aanleiding geweest tot het opleggen van een aantal bestuurlijke boetes (zoals omschreven in - de paragrafen 2.3.20, 6.5.52 en 6.7.25 van - het Onderzoeksrapport).
- 4.2** De door DSB Bank in de loop van de tijd onder verschillende labels verleende diensten bestonden uit zowel bancaire diensten als uit bemiddelingsactiviteiten. Tot de eerste categorie diensten behoorde o.a. het verstrekken van kredieten, zowel hypothecair als consumptief. Tot de tweede categorie behoorde (a) in relatief bescheiden mate het bemiddelen bij kredieten en (b) het bemiddelen bij de totstandkoming van verzekeringsovereenkomsten. Er was sprake van een grote variëteit aan producten en diensten die met verschillende methoden en via verschillende kanalen en onder verschillende labels werden aangeboden en afgezet. De strategie van DSB Bank was gericht op het verlenen van een combinatie van diensten.

Leningen aan Klanten

- 4.3** DSB Bank bemiddelde en verstreekte zowel consumptieve als hypothecaire kredieten in verschillende vormen. De consumptieve kredieten werden onder verschillende benamingen verstrekt in de vorm van een doorlopend krediet of een persoonlijke lening. Hypothecaire kredieten werden eveneens onder verschillende benamingen verstrekt tegen zekerheid van een eerste recht van hypotheek ("**1H**") of tegen zekerheid van een tweede recht van hypotheek ("**2H**"). Indien het te verstrekken krediet een bepaalde waarde oversteeg, werd de lening 'opgeknipt' en tot een bepaald maximum verstrekt in de vorm van een 1H en voor het meerdere in de vorm van 2H. Leningen verstrekt tegen zekerheid van een tweede hypotheek werden ook aangewend ter oversluiting van consumptieve leningen die door derden of door DSB Bank aan de Klant waren verstrekt of ter financiering van consumptieve bestedingen. De instaprente kon bij de verstrekking van een hypothecair krediet lening per klant verschillend zijn, afhankelijk van de acceptatiecriteria voor het krediet, of van een bepaalde actie met rentekorting op het instapmoment.
- 4.4** Een consumptieve lening werd in verschillende varianten aangeboden, met een vaste of variabele rente gedurende de looptijd van de lening. De looptijden van de consumptieve leningen varieerden van zes maanden tot tien jaar en in bepaalde gevallen tot wel 20 of 30 jaar. De instaprente kon bij de verstrekking van een consumptief krediet per klant verschillend zijn, afhankelijk van de acceptatiecriteria voor het krediet, of van een bepaalde actie met rentekorting op het instapmoment.

Verzekeringsproducten

- 4.5** DSB Bank bemiddelde vanaf haar ontstaan onder verschillende labels en via verschillende afzetkanalen bij de totstandkoming van diverse soorten verzekeringsovereenkomsten. Er is sprake van een grote variëteit in verzekeringsoort, verzekerd belang, omvang van het aan het verzekerd belang ten grondslag liggende risico, acceptatiebeleid en -voorwaarden op moment van afsluiten, verzekeringsvoorwaarden en premie. DSB Bank bemiddelde bij de totstandkoming van deze overeenkomsten met verschillende aanbieders/verzekeraars, waaronder de Verzekeraars.
- 4.6** Een groot deel van de door DSB Bank bemiddelde polissen betreft betalingsbeschermingsverzekeringen. Deze betalingsbeschermers zijn verzekeringen ter dekking van het risico dat de verzekeringnemer betalingsverplichtingen uit hoofde van een kredietovereenkomst niet kan nakomen, bijvoorbeeld ten gevolge van overlijden, werkloosheid of arbeidsongeschiktheid.
- 4.7** Tot medio mei 2009 werd in het overgrote deel van de gevallen de verschuldigde premie voor de gehele looptijd van een verzekering in één keer vooruitbetaald aan de verzekeraar en meegefinancierd in het verstrekte krediet. Een op een dergelijke wijze gefinancierde verzekering wordt ook veelal aangeduid als "koopsompolis".

Beleggingsverzekeringen

- 4.8** DSB Bank bemiddelde ook bij de totstandkoming van beleggingsverzekeringen. Dit zijn verzekeringen op basis van beleggingen in aandelen. Voor deze verzekering betaalde de klant een maandelijkse premie die voor rekening en risico van de klant wordt belegd, na aftrek van kosten zoals (afsluit)provisie, administratiekosten van de verzekeraar, aan- en verkoopkosten en jaarlijkse beheerkosten. De hoogte van de uitkering aan het einde van de looptijd van de verzekering is daarmee afhankelijk van de kosten en van het behaalde resultaat op de beleggingen. Het kapitaal aan het einde van de looptijd kan worden aangewend voor aflossing van de door DSB Bank verstrekte kredieten, reden waarom deze polissen veelal aan DSB Bank waren verpand.
- 4.9** Tot en met 2003 bemiddelde DSB Bank bij de totstandkoming van beleggingsverzekeringen waarbij DSB Leven N.V. (thans Waard Leven N.V.) aanbieder van het product was. Vanaf 2003 tot en met voorjaar 2008 bemiddelde DSB Bank bij de totstandkoming van deze overeenkomsten met SRLEV N.V. (Reaal).

Effectenbelening

4.10 SB Bank bood voorts vanaf 1997 tot mei 2002 effectenbeleningsovereenkomsten aan en sloot deze af onder het label Hollands Welvaren Select (HWS). De hoofdsom van de geldlening waarover (maandelijks een vaste) rente wordt betaald, wordt aangewend voor de aankoop van een 'mandje' aandelen. Indien de aandelen aan het einde van de looptijd in waarde zijn gestegen, boekt de klant na aflossing van de hoofdsom winst. Indien de waarde van de aandelen op dat moment echter lager is dan bij aanschaf, dan wordt de klant geconfronteerd met een zogeheten restschuld.

5. Verloop overleg Verzoeksters en tot stand komen WCAM Overeenkomst

- 5.1** Curatoren, SSP, PAL, de Rechtsbijstandorganisaties vertegenwoordigd door een door hen ingeschakelde advocaat en Stichting Hypotheekleed ("Hypotheekleed") zijn op basis van een op 16 september 2010 ondertekend protocol in onderhandeling getreden over een regeling in der minne. In de maanden daarna hebben partijen onder leiding van een door hen gezamenlijk aangewezen voorzitter met grote regelmaat volle dagen of dagdelen overlegd en onderhandeld aan de hand van een door de partijen gezamenlijk vastgesteld programma. Van deze besprekingen zijn notulen opgesteld die voorafgaand aan de eerstvolgende vergadering aan de deelnemers van het overleg zijn toegezonden en nadien - al dan niet gewijzigd - door de betrokken partijen zijn geaccordeerd.
- 5.2** In het kader van de onderhandelingen hebben de betrokken partijen zowel mondeling als schriftelijk standpunten uitgewisseld en hebben zij zich bij de onderhandelingen laten bijstaan door verschillende experts. Curatoren zijn tijdens de onderhandelingen op meerdere momenten gevraagd doorrekeningen op te stellen van de effecten van voorstellen op concrete klantdossiers. Curatoren hebben de doorrekeningen laten uitvoeren teneinde alle betrokken partijen in staat te stellen de redelijkheid van de voorstellen beter te kunnen beoordelen.
- 5.3** In december 2010 hebben de onderhandelingen geleid tot een deelakkoord over een deel van de door DSB Bank onder de benaming 'Hollands Welvaren Select' met Klanten gesloten effectenbeleningsovereenkomsten.
- 5.4** Hypotheekleed heeft op 7 juli 2011 hangende de onderhandelingen het overleg verlaten. De resterende partijen hebben de onderhandeling voortgezet en zijn op 19 september 2011 het Akkoord op Hoofdlijnen overeengekomen op grond waarvan Klanten in aanmerking kunnen komen voor een compensatie. De partijen bij het Akkoord op Hoofdlijnen hebben zich daarin tevens jegens elkaar verbonden tot het te zijner tijd sluiten van een WCAM Overeenkomst en het indienen van dit verzoek.
- 5.5** Na het sluiten van het Akkoord op Hoofdlijnen is de regeling nader uitgewerkt:
- Curatoren, SSP, PAL en aanvankelijk de Rechtsbijstandorganisaties aanvankelijk vertegenwoordigd door een door hen ingeschakelde advocaat en vanaf 6 augustus 2012 SBR (in de plaats van de Rechtsbijstandorganisaties, zoals reeds voorzien in het Akkoord op Hoofdlijnen) hebben gedurende 14 vergaderingen overleg gevoerd. Tijdens deze besprekingen heeft nadere afstemming plaatsgevonden over de uitvoering van de in het Akkoord op Hoofdlijnen neergelegde regeling, hetgeen heeft geresulteerd in aanvullende addenda (betreffende de toetreding van SBR tot het Akkoord op Hoofdlijnen, de samenstelling en

werkwijze van een Geschillencommissie en een Commissie Bijzondere Omstandigheden alsmede een nadere uitwerking van de compensatieregeling aangaande overkreditering). De WCAIVI Overeenkomst omvat ook deze nadere uitwerkingen.

- Curatoren en de Verzekeraars hebben overleg gevoerd over de nadere afstemming en uitvoering van de in het Akkoord op Hoofdpijnen neergelegde regeling.
- 5.6** Na het sluiten van het Akkoord op Hoofdpijnen hebben Curatoren en de Belangenorganisaties gezamenlijk de website www.dsbcompensatie.nl vorm gegeven. De website bevat een uitgebreide toelichting op de in het Akkoord op Hoofdpijnen vastgelegde schikking en faciliteert aanmeldingen voor de regeling. Sindsdien de online is gegaan, is de website 164.024 bezocht⁵ (door 98.348 unieke bezoekers). De gemiddelde bezoekduur is 6:44 minuten en gemiddeld worden er 8 pagina's per bezoek bekeken, waaruit blijkt dat sprake is van meer dan vluchtig "bezoek".
- 5.7** Na het sluiten van het Akkoord op Hoofdpijnen is uitvoering gegeven aan de compensatieregeling ten aanzien van Klanten die voorafgaand aan het faillissement van DSB Bank een klacht hadden ingediend, de achterban van de Belangenorganisaties en Klanten die zich via de website www.dsbcompensatie.nl hebben aangemeld. Op deze wijzen hebben in totaal reeds 45.622⁶ Klanten zich aangemeld voor de compensatieregeling. Een overgrote meerderheid van de Klanten die een voorstel heeft ontvangen waarin een compensatie wordt aangeboden, is hiermee reeds akkoord gegaan. **Productie 7** bevat een gedetailleerde toelichting op de uitvoering van de compensatieregeling en een weergave van de resultaten van de uitvoering tot en met 21 mei 2013. Curatoren zullen de bestaande compensatieregeling verder uitvoeren en uiterlijk twee weken voorafgaand aan de mondelinge behandeling een bijgewerkt overzicht van de resultaten van de uitvoering aan het gerechtshof zenden.
- 5.8** Het brede draagvlak voor de bereikte schikking blijkt eveneens uit de omstandigheid dat Hypotheekleed onlangs heeft aangegeven haar activiteiten te staken. Uit haar toelichting van 21 februari 2013 (**Productie 8**) blijkt dat (ook) - de achterban van - Hypotheekleed tevreden is met de getroffen regeling, waardoor het voortbestaan van Hypotheekleed naar haar eigen bevinden overbodig is geworden:
"Het overgrote deel van onze 3500 donateurs is tevreden met het aanbod dat de curatoren hen deden."

⁵ Stand per 21 mei 2013.

⁶ In overweging H van de WCAM Overeenkomst wordt vermeld dat per 5 mei 2013 zich 25.791 Klanten zouden hebben aangemeld voor de in het Akkoord op Hoofdpijnen opgenomen regeling. Daadwerkelijk betrof dit 25.791 "dossiers", zoals nader toegelicht in Productie 7.

5.9 *Op 24 mei 2013 zijn partijen - zoals reeds voorzien in het Akkoord op Hoofdlijnen met oog op het onderhavige verzoek de WCAM Overeenkomst aangegaan. Partijen blijven in het kader van de WCAM Overeenkomst op de in paragraaf 5.6 aangeduide website toelichtende informatie verstrekken en aanmeldingen faciliteren.*

6. De juridische standpunten

Inleiding

- 6.1** Partijen bij het Akkoord op Hoofdlijnen (en Hypotheekleed) hebben in het kader van de hierboven beschreven onderhandelingen een groot aantal juridische standpunten en argumenten uitgewisseld. Voor een aantal belangrijke onderwerpen hebben zij dit gedaan aan de hand van door hen opgestelde memoranda.
- 6.2** In het onderstaande geven Verzoeksters een beknopt overzicht van de belangrijkste juridische standpunten met betrekking tot Claims inzake de dienstverlening door DSB Bank die partijen over en weer hebben ingenomen en uitgewisseld en van de wijze waarop de desbetreffende geschilpunten hun weerslag hebben gevonden in de bereikte schikking. Dit overzicht wordt uitdrukkelijk niet verstrekt met het doel om aan het gerechtshof een oordeel over deze geschilpunten te ontlocken. Verzoeksters hebben immers ervoor gekozen om de onzekerheden omtrent de rechtsverhouding tussen DSB Bank en de gerechtigden door een minnelijke regeling te beëindigen.
- 6.3** Het doel van dit overzicht is wel en uitsluitend het gerechtshof behulpzaam te zijn bij de krachtens artikel 7: 907 lid 3 onder (b) BW van het hof verlangde toetsing van de redelijkheid van de Vergoeding waar de WCAM Overeenkomst in voorziet. Het bedoelde overzicht is niet uitputtend. Volstaan is met een weergave (in de tekst van dit verzoekschrift en de producties waarnaar wordt verwezen) van de belangrijkste argumenten die vóór of tegen de respectieve posities pleiten. Partijen hebben tot het aangaan van de regeling besloten op basis van een integrale afweging van hun wederzijdse posities.
- 6.4** Het feit dat Verzoeksters een minnelijke regeling hebben bereikt betekent uiteraard niet dat zij onderling tot een gemeenschappelijk oordeel zijn gekomen over alle feitelijke vragen en rechtsvragen waarover zij voorheen verdeeld waren. In de producties waarnaar wordt verwezen worden de argumenten van Curatoren en die van de positie van de Belangenorganisaties zoveel mogelijk gescheiden weergegeven, waarbij niet telkens wordt gespecificeerd welke belangenorganisatie een specifiek standpunt naar voren heeft gebracht en of de overige belangenorganisaties zich onvoorwaardelijk achter het ingenomen standpunt hebben geschaard. Deze presentatie dient ook niet aldus te worden opgevat dat Curatoren en de Belangenorganisaties integraal aan al hun standpunten en argumenten zouden vasthouden, in die zin dat zij zich er niet van bewust zouden zijn dat die standpunten en argumenten in rechte niet noodzakelijkerwijs (steeds) gevolgd zullen worden.

6.5 Zowel Curatoren als de Belangenorganisaties zijn echter van oordeel dat de compensaties waar de WCAM Overeenkomst in voorziet in redelijke verhouding staan tot de goede en kwade kansen van procedures tussen de gerechtigden en DSB Bank. De Belangenorganisaties hebben daarnaast acht geslagen op de snelheid waarmee gerechtigden een compensatie volgens de WCAM Overeenkomst kunnen verkrijgen, zulks in vergelijking met de tijd en kosten die met een gang naar de rechter gemoeid zouden zijn. Daarbij verdient naar het oordeel van de Belangenorganisaties opmerking dat de mogelijkheden om via een collectieve actie ex artikel 3:305(a) BW een rechtstreeks werkende uitspraak te verkrijgen ten gunste van de individuele afnemers beperkt of onzeker zijn. Vanuit een oogpunt van snelheid in de schadeafwikkeling en de kosten die daarmee voor een individuele gerechtigde gemoeid zijn, verdient de WCAM Overeenkomst daarom duidelijk voorkeur boven een voortzetting van het conflict of de Claims van Klanten.

Vervak en verjaring

6.6 In **Productie 9** wordt een uiteenzetting gegeven van de belangrijkste aspecten van verjaring en verval, en de ter zake door Curatoren en de Belangenorganisaties over en weer ingenomen standpunten, volgens de ten tijde van de onderhandelingen bekende stand van het recht. Gezien de mogelijk verstrekkende gevolgen voor zowel de rechtspositie van Klanten als die van de boedel van DSB Bank in het geval één van partijen het gelijk aan haar zijde heeft, hebben Curatoren en de Belangenorganisaties ernaar gestreefd een billijke, maar tegelijkertijd werkbare maatstaf te ontwikkelen (waarbij rekening wordt gehouden met enerzijds de belangen van klagers en anderzijds de overige bij de boedel betrokken belangen).

6.7 In de WCAM Overeenkomst is rekening gehouden met de gevolgen die verval en verjaring voor de rechtspositie van Klanten kan hebben. Dit heeft onder meer geresulteerd in afspraken over een begrenzing in tijd (zie artikel 5.2, artikel 6.4 tot en met 6.7 en 6.10, artikel 7.1 en artikel 8.2 WCAM Overeenkomst), maar ook heeft op onderdelen een zogenaamde 'uitruil' plaatsgevonden (die er onder meer in heeft geresulteerd dat Curatoren hebben ingestemd met een verruiming van het toepassingsbereik of van de geboden compensatie).

Kredietverlening

6.8 In **Productie 10** wordt een uiteenzetting gegeven van de belangrijkste aspecten ten aanzien van het onderwerp overkreditering en de ter zake door Curatoren en de Belangenorganisaties over en weer ingenomen standpunten (volgens de ten tijde van de onderhandelingen bekende stand van het recht). Het onderwerp overkreditering vormde een uitermate complex onderdeel van de onderhandelingen en daarmee ook van de overeengekomen regeling ondermeer aangezien:

- i. sprake is geweest van verschillende vormen van kredietverlening,
- ii. het begrip 'overkreditering' geen vastomlijnde inhoud heeft,
- iii. ingrijpende ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in de op de kredietverlening toepasselijke regelgeving in de door het Akkoord op Hoofdlijnen en de WCAM Overeenkomst bestreken periode,
- iv. de beoordeling van het handelen van DSB Bank en de desbetreffende Klant alsmede de advisering door DSB Bank bij de totstandkoming van de kredietovereenkomst, nauw verweven zijn met feitelijke omstandigheden

- en de inkomens- en vermogenspositie van de Klant ten tijde van het aangaan van de kredietovereenkomst,
- v. bij veel Klanten ten tijde van het aangaan van de kredietovereenkomst met DSB Bank reeds sprake was van een door verstrekking door derden ontstane overkreditering die door 'oversluiting' in het door DSB Bank verstrekte krediet werd overgenomen,
 - vi. de uiteindelijke vaststelling van de compensatie (mede) afhankelijk is van de ontwikkeling van de inkomens- en vermogenspositie van de Klant gedurende de looptijd van de kredietovereenkomst, en
 - vii. richtinggevende jurisprudentie van de Hoge Raad ontbrak.

6.9 Bij het modelleren van de regeling die alle aspecten van de kredietverlening beoogt te omvatten, hebben partijen een onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van kredietverlening. Voor de beoordeling van de omvang van het verstrekte krediet hebben partijen zoveel als mogelijk de vigerende gedragscodes als leidend tot uitgangspunt genomen. Curatoren hebben voorts erin toegestemd dat in de regeling geen onderscheid wordt gemaakt tussen (i) overkreditering die bij de verstrekking door derden is ontstaan en door DSB Bank is overgesloten en (ii) overkreditering die bij de verstrekking door DSB Bank is ontstaan. De Belangenorganisaties hebben op hun beurt ingestemd met een begrenzing in tijd en -mede met het oog op de hanteerbaarheid van de regeling - een gestandaardiseerde berekeningsmethodiek waarbij noodzakelijkerwijs tot op zekere hoogte wordt geabstraheerd van de individuele omstandigheden van elk geval. Voor zover de overkreditering verband houdt met de verstrekking van koopsommen is de compensatie die daarmee verband houdt, verdisconteerd in de 'Compensatie Koopsompolissen' (zie artikel 7.8 verzoekschrift).

Koopsommen

6.10 In **Productie 11** wordt een uiteenzetting gegeven van de belangrijkste aspecten ten aanzien van het onderwerp koopsommen en de ter zake door Curatoren en de Belangenorganisaties over en weer ingenomen standpunten (volgens de ten tijde van de onderhandelingen bekende stand van het recht). Dit betreft - met name - de volgende aspecten: (vermeende) koppelverkoop, de advisering, de prijs/prestatie en de wijze van premiebetaling.

6.11 Bij het modelleren van een regeling die alle aspecten ter zake van de advisering en bemiddeling bij de totstandkoming van deze verzekeringen omvat, zijn partijen een berekeningsmethodiek overeengekomen die voorziet in de restitutie van een deel van de provisie die in de betaalde koopsom was verdisconteerd (inclusief een rentevergoeding), aangenomen dat die een bepaalde drempel overschrijdt. Indien sprake is geweest van een 'absoluut onmogelijke dekking' vindt restitutie van de gehele koopsom plaats. Voorts hebben Verzekeraars ingestemd met een voor verzekeringnemers meer gunstige regeling bij tussentijdse beëindiging van de verzekering (zoals nader toegelicht in artikel 7.11 verzoekschrift).

Voordeelsverrekening

6.12 In **Productie 12** wordt een uiteenzetting gegeven van de belangrijkste aspecten ten aanzien van het onderwerp voordeelsverrekening. Verzoeksters zijn het erover eens dat Klanten van DSB Bank een vermogensrechtelijk voordeel kunnen hebben

genoten als gevolg van de dekking van een (koopsom)verzekering of bij het oversluiten van bestaande krediet tegen lagere rentetarieven. Dit mogelijke voordeel is in de overeengekomen regelingen verdisconteerd.

Colportage

- 6.13** Curatoren en de Belangenorganisaties hebben verschillende notities uitgewisseld omtrent - de toepasselijkheid en mogelijke gevolgen van - verboden kredietcolportage. **Productie 13** bevat een samenvatting van de verschillende standpunten.
- 6.14** Curatoren sluiten niet uit dat in enkele gevallen mogelijk sprake is geweest van verboden kredietcolportage; zij hebben echter geen reden te oordelen dat DSB Bank zich - stelselmatig - daaraan schuldig heeft gemaakt. Partijen zijn -mede gezien de niet per definitie gunstige uitkomst voor een Klant indien deze Klant met succes een beroep doet op verboden kredietcolportage - overeengekomen het onderwerp onderdeel te laten zijn van de schikking. Klanten hebben - onder de in bijlage F (deel 3) WCAM Overeenkomst omschreven voorwaarden - toegang tot de Commissie Bijzondere Omstandigheden (zie artikel 8 verzoekschrift). Klanten die aan de toepasselijke cumulatieve voorwaarden voldoen, kunnen aanspraak maken op een rentecorrectie. Voor alle andere eventuele gevallen van colportage is geen afzonderlijke compensatie overeengekomen.

Beleggingsverzekeringen

- 6.15** In meerdere vergaderingen hebben partijen gesproken en onderhandeld over een regeling ter zake van beleggingsverzekeringen. Daarbij is steeds een onderscheid gemaakt tussen de door Hollands Welvaren Leven N.V. verstrekte beleggingsverzekeringen en de door SRLEV N.V. (Reaal) verstrekte beleggingsverzekeringen. DSB Bank heeft bemiddeld bij de totstandkoming van beide soorten overeenkomsten.
- 6.16** Bij de onderhandelingen over een regeling - die alle aspecten van de advisering en bemiddeling bij de totstandkoming van beleggingsverzekeringen omvat - zijn de vigerende compensatieregelingen met andere verstrekkers van deze producten, tot uitgangspunt genomen, met dien verstande dat:
- i. waar het DSB Bank betreft, uitsluitend sprake is geweest van advisering en bemiddeling,
 - ii. DSB Bank thans in staat van faillissement verkeert,
 - iii. een onverkorte uitvoering van die regelingen voor HWL haar faillissement tot gevolg zou hebben, en
 - iv. een krachtens de regeling aan de Klant door DSB Bank te verstrekken compensatie ter zake van met SRLEV N.V. (Reaal) overeengekomen beleggingsverzekeringen een mogelijke aanspraak van die Klant jegens SRLEV N.V. (Reaal) onverlet laat.

Effectenbeleningsovereenkomsten

- 6.17** Voorts is in meerdere vergaderingen gesproken en onderhandeld over een regeling ter zake van effectenbeleningsovereenkomsten. Bij de onderhandelingen over een regeling die alle aspecten van de advisering en verstrekking van deze producten omvat, is de ten tijde van de totstandkoming van die regeling vigerende stand van

de rechtspraak tot uitgangspunt genomen. De met inachtneming van de overeengekomen voorwaarden toe te passen regeling voorziet zowel in kwijtschelding van de restschuld als rentecompensatie.

7. Kernbepalingen WCAM Overeenkomst

- 7.1** In het onderstaande geven Verzoeksters een toelichting op de belangrijkste bepalingen in de WCAM Overeenkomst. Deze toelichting strekt ertoe de ratio van deze bepalingen inzichtelijk te maken, maar prevaleert uiteraard niet boven het bepaalde in de WCAM Overeenkomst zelf. Verzoeksters leggen voorts de nadruk op het feit dat de WCAM Overeenkomst de vrucht is van intensieve onderhandelingen tussen partijen. Derhalve kan niet gezegd worden dat de hieronder te bespreken bepalingen steeds vanuit het perspectief van de Belangenorganisaties, Curatoren of de Verzekeraars voor de hand liggen. Het betreft veelal - soms gecompliceerde - compromisbepalingen waarmee partijen, mede gezien de wenselijkheid om Klanten een eenvoudige en efficiënte compensatie te bieden, hebben kunnen instemmen.
- 7.2** Zoals uit het bovenstaande blijkt berust de WCAM Overeenkomst op het eerder gesloten Akkoord op Hoofdpijnen en is de WCAM Overeenkomst, behoudens enkele aanpassingen, naar inhoud en strekking gelijk aan het Akkoord op Hoofdpijnen. Uit het bovenstaande blijkt ook dat de door DSB Bank in de loop der jaren met Klanten gesloten overeenkomsten en aan Klanten verstrekte diensten een zeer breed scala aan producten en diensten betreft. De variëteit aan Claims heeft een navenante omvang.
- 7.3** Met de WCAM Overeenkomst is beoogd een regeling te bieden die alle aspecten omvat. Met het oog op de hanteerbaarheid van de regeling is deze echter zo gemodelleerd dat per productgroep (kredieten, koopsommen, beleggingsverzekeringen en effectenbeleningsovereenkomsten) een compensatieregeling is overeengekomen (artikel 4.1 WCAM Overeenkomst). Voorts is op bepaalde onderdelen rekening gehouden met een combinatie van producten. In aanvulling daarop hebben Curatoren zich verplicht tot een bancair flankerend beleid (artikel 10 WCAM Overeenkomst) en hebben de Verzekeraars zich verbonden (behoudens voor Klanten die een verklaring in de zin van artikel 7:908 leden 2 en 3 BW afleggen) om in geval van een tussentijdse beëindiging gebruik te maken van de 78-methode, waarbij de handlingskosten niet meer dan 3% bedragen (zoals omschreven in artikel 5.7 sub b WCAM Overeenkomst) en tot een meer gunstige uitleg en toepassing van bepaalde verzekeringsvoorwaarden (artikel 5.7 sub c WCAM Overeenkomst) voor Gerechtigden.
- 7.4** Alle genoemde compensatie-elementen dienen in onderlinge samenhang te worden beoordeeld en strekken tot compensatie van alle Claims ook voor zover die Claims aspecten betreffen die niet met zoveel woorden in de WCAM Overeenkomst worden geadresseerd of bij de totstandkoming van de WCAM Overeenkomst of het daaraan voorafgaande Akkoord op Hoofdpijnen met zoveel woorden in de bescheiden zijn benoemd.

De Gerechtigden

- 7.5** In artikel 2 van de WCAM Overeenkomst is de kring van gerechtigden omschreven. De WCAM Overeenkomst is van toepassing op alle Klanten aan wie DSB Bank bij het aangaan van overeenkomsten terzake van geldleningen, koopsompolissen,

beleggingsverzekeringen en/of effectenbeleningsovereenkomst bemiddelings- en/of adviesdiensten heeft verleend dan wel met wie DSB Bank overeenkomsten van geldleningen is aangegaan (de "**Gerechtigden**").

De Vergoeding

- 7.6** De vergoeding waarvoor de Gerechtigden in aanmerking komen, is vastgelegd in de artikelen 5 tot en met 8 WCAM Overeenkomst (de "**Vergoeding**"). De Vergoeding kan zijn samengesteld uit een of meer van de volgende - in het vervolg nader toegelichte - onderdelen: Compensatie Koopsompolissen, Compensatie Beleggingsverzekeringen, Compensatie Effectenbeleningsovereenkomsten en/of Compensatie Kredieten. De toekenning van de Vergoeding vindt plaats conform het in artikel 9 WCAM Overeenkomst bepaalde (zie verder artikel 10 verzoekschrift).
- 7.7** Geen aanspraak op - een onderdeel van - de Vergoeding komt toe aan Gerechtigden:
- i. over wiens Claim reeds op tegenspraak in een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is beslist.
 - ii. die met DSB Bank en/of Curatoren reeds een vaststellingsovereenkomst, inhoudende een schikking met kwijting aangaande een product waarop - een onderdeel van - de Vergoeding betrekking heeft, hebben gesloten (waaronder compensatie uit hoofde van het Akkoord op Hoofdlijnen inbegrepen).

Compensatie Koopsompolissen

- 7.8** De "**Compensatie Koopsompolissen**" is vastgelegd in artikel 5 van de WCAM Overeenkomst. Koopsompolissen aangegaan met betrokkenheid van DSB Bank vóór 2002 zijn uitgesloten van de Compensatie Koopsompolissen. Koopsompolissen die vóór 1 april 2009 zijn ge- of beëindigd komen evenmin in aanmerking voor de Compensatie Koopsompolissen.
- 7.9** De Compensatie Koopsompolissen is gebaseerd op het uitgangspunt dat Klanten gebonden zijn aan de door hen afgesloten koopsompolissen, maar dat zij (mogelijk) compensatie krijgen voor een deel van de betaalde provisie. In de WCAM Overeenkomst zijn de parameters opgenomen aan de hand waarvan de maximale hoogte van de provisie per koopsompolis wordt berekend.

- 7.10** Koopsompolissen die op het moment van aangaan - gelet op de polisvoorwaarden enerzijds en de persoonlijke omstandigheden van verzekerde anderzijds - geen dekking aan de verzekerde boden, kunnen (onder de voorwaarden opgenomen in artikel 5.7 (a) WCAM Overeenkomst) worden beëindigd, in welk geval de volledige koopsom wordt vergoed.
- 7.11** Gerechtigden die een koopsompolis tussentijds beëindigen, kunnen - ingevolge artikel 5.7 (b) WCAM Overeenkomst - aanspraak maken op een restitutiewaarde die wordt bepaald aan de hand van de voor klant meest gunstige van de twee afkoopmethoden: lineair van de netto koopsom en de 78-methode. De maximale kosten die worden berekend bedragen 3%. Voor koopsompolissen aangegaan met door Jubilee Europe B.V. vertegenwoordigde Lloyd's syndicaten is een uitzondering opgenomen aangezien de afkoopmethode van deze koopsompolissen steeds gunstiger is dan de afkoopmethodes die door de andere Verzekeraars worden gehanteerd.⁷
- 7.12** Voorts is voor Gerechtigden een in Bijlage B van de WCAM Overeenkomst opgenomen interpretatie van verzekeringsvoorwaarden bedongen.

Compensatie Beleggingsverzekeringen

- 7.13** De "**Compensatie Beleggingsverzekeringen**" is opgenomen in artikel 6 van de WCAM Overeenkomst en heeft betrekking op beleggingsverzekeringen aangegaan met Hollands Welvaren Leven N.V. ("**HWL Beleggingsverzekeringen**") respectievelijk SRLEV N.V. ("**Reaal Beleggingsverzekeringen**").
- 7.14** Met ingang van 1 september 2010 zijn bij lopende HWL Beleggingsverzekeringen verschillende verbeteringen doorgevoerd: (i) 90% in plaats van 80% van de premie wordt belegd, (ii) ontvangen dividenden worden herbelegd ten gunste van de polishouders en (iii) zijn de aankoop- en verkoopkosten verlaagd. Tevens wordt de waarde van de HWL Beleggingsverzekering met terugwerkende kracht herberekend (waarbij de kosten op nihil worden gesteld, de dividenden aan de poliswaarde worden toegevoegd en een gestaffeld kosten percentage op de aldus berekende poliswaarde gerekend). Het op deze wijze berekende verschil in poliswaarde wordt toegevoegd aan de poliswaarde, of - in geval van een polis die is beëindigd voor 1 september 2010 - toegekend aan de verzekerde naar evenredigheid van de werkelijke looptijd en de contractuele looptijd.

⁷ Voor wat betreft de berekening van de kosten houdt Jubilee een vast bedrag in van EUR 97,50, anders dan de overige deelnemende verzekeraars die uitgaan van een percentage van 3% van de restitutiewaarde.

7.15 Voor Klanten met een per 1 april 2009 lopende Reaal Beleggingsverzekering in combinatie met een per 1 april 2009 lopende door DSB Bank bemiddelde koopsompolis met overlijdensrisicodekking (aangegaan na 1 januari 2002), geldt een lager percentage als maximum provisie op alle met deze Klanten gesloten koopsompolissen, óf geldt - indien het voorgaande geen aanspraak biedt en de Reaal Beleggingsverzekering vijf jaar of langer heeft gelopen - een vergoeding van 20% van de door DSB Bank ontvangen bruto provisie. Klanten met een binnen 5 jaar na afsluiten beëindigde Reaal Beleggingsverzekering hebben recht op een pro rata vergoeding van 20% van de door DSB Bank ontvangen bruto provisie.

Compensatie Effectenbeleningsovereenkomsten (HWS)

- 7.16** De - al in december 2010 overeengekomen - "**Compensatie Effectenbeleningsovereenkomsten**" (opgenomen in artikel 7 WCAM Overeenkomst) is grotendeels reeds uitgevoerd. In het kader van deze compensatie zijn de betreffende Klanten als volgt in verschillende categorieën ingedeeld op basis van (i) een al dan niet nog op 1 september 2010 lopende HWS overeenkomst en (ii) een al dan niet voor 1 september 2010 ingediende klacht in verband met de overeenkomst:
- a. Een Klant met een of meerdere per 1 september 2010 lopende HWS-overeenkomst(en) kan aanspraak maken op beëindiging van de HWS-overeenkomst(en), kwijtschelding van de HWS-restschuld en compensatie ter hoogte van 1/3 deel van de aan DSB Bank betaalde rentetermijnen zonder rente.
 - b. Een Klant met een nog openstaande HWS-restschuld die voor 1 september 2010 een Claim heeft ingediend bij DSB Bank kan aanspraak maken op kwijtschelding van de HWS-restschuld en compensatie ter hoogte van de reeds betaalde aflossingen vermeerderd met 1/3 deel van de door hem aan DSB betaalde rentetermijnen zonder rente.
 - c. Een Klant met één of meerdere beëindigde (en afgerekende) HWS-overeenkomst(en) kan aanspraak maken op compensatie ter hoogte van reeds betaalde aflossingen zonder rente en 1/3 deel van de aan DSB Bank betaalde rentetermijnen zonder rente.
 - d. Een Klant met één of meerdere lopende HWS-overeenkomsten waarover niet voor 1 september 2010 een Claim is ingediend bij DSB Bank kan aanspraak maken op beëindiging van de HWS overeenkomst(en) en kwijtschelding van de HWS-restschuld.
 - e. Een Klant met één of meer beëindigde en afgerekende HWS-overeenkomst(en) waarover niet voor 1 september 2010 een Claim is ingediend bij DSB Bank kan aanspraak maken op compensatie gelijk aan 50% van de restschuld.
 - f. Een Klant met één of meerdere beëindigde overeenkomst(en) maar openstaande HWS-restschulden waarover niet voor 1 september 2010 een Claim is ingediend bij DSB Bank kan aanspraak maken op compensatie gelijk aan 50% van de restschuld.

Compensatie Kredieten

7.17 De "**Compensatie Kredieten**" is vastgelegd in artikel 8 van de WCAM Overeenkomst. Gerechtigden met een lopend krediet die volgens de overeengekomen berekeningsmethodiek zijn overgekrediteerd, ontvangen een compensatie in de vorm van een rentepercentage over het overgekrediteerde bedrag (onder aftrek van andere uit hoofde van de WCAM Overeenkomst toegekende compensaties). In de berekening van de overkreditering worden drie kredietsoorten onderscheiden:

- i. eerste hypotheke/combi hypotheke;
- ii. tweede hypotheke, en
- iii. consumptieve kredieten.

Bij de bepaling van de mate van overkreditering wordt per kredietsoort een drempel gehanteerd. Voor ieder kredietsoort geldt voor het vaststellen van de compensatie een gefixeerd rentepercentage. De Compensatie Kredieten kan nooit meer bedragen dan het uitstaand saldo van de kredieten minus ingevolge de WCAM Overeenkomst toegekende Vergoeding.

7.18 Tegenover de voorgaand toegelichte Vergoeding staat de kwijting ten gunste van Verzoeksters waar artikel 11 van de WCAM Overeenkomst in voorziet.

8. Bancair Flankerend Beleid en Commissie Bijzondere Omstandigheden

8.1 In aanvulling op de Vergoeding zijn Verzoeksters enkele aanvullende - tijdelijke - maatregelen overeengekomen. Dit betreft het Bancaire Flankerend Beleid en de Commissie Bijzondere Omstandigheden.

Bancair Flankerend Beleid

8.2 Het - tijdelijke - Bancair Flankerend Beleid is opgenomen in Bijlage D van de WCAM Overeenkomst. Het Bancair Flankerend Beleid bestaat uit de restschuldregeling, het saneringsbeleid en het te ontwikkelen seniorenbeleid.

8.3 De restschuldregeling biedt Gerechtigden die - na verkoop of executie van hun hypothecaire onderpand wegens achterstanden - een restschuld overhouden ter zake van de hen verstrekte hypothecaire lening, onder voorwaarden de mogelijkheid een deel van de restschuld in 50 termijnen af te lossen.

8.4 Het saneringsbeleid houdt in dat Gerechtigden (i) bij wie ten tijde van het aangaan van een krediet sprake was van een ernstige vorm van onverantwoorde kredietverlening en (ii) die op het moment van het verzoek tot toepassing van het saneringsbeleid de maandtermijn onmogelijk kunnen betalen, in aanmerking komen voor kwijtschelding van een deel van de hoofdsom van het openstaande krediet met als doel een voor de Gerechtigde betaalbare schuld vast te stellen.

8.5 Het te ontwikkelen seniorenbeleid heeft betrekking op Gerechtigden voor wie ten gevolge van een tegenvallende opbrengst aan het einde van de looptijd van de beleggingsverzekering een substantieel openstaand saldo van het aan deze beleggingsverzekering verbonden krediet in de vorm van een 2H of CK overblijft. Op grond van - onder andere - de leeftijd van de Gerechtigden zal een afslag op de overblijvende kredietsom worden toegepast.

Commissie Bijzondere Omstandigheden

- 8.6** De Commissie Bijzondere Omstandigheden beslist op verzoek van een Gerechtigde over de volgende kwesties:
- a. Exceptionele gevallen: gevallen waarin ook na toepassing van de regeling in een concreet geval, de individuele situatie van een Gerechtigde als gevolg van het handelen van DSB Bank dermate schrijnend blijft, dat deze naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is en in dat concrete geval aanpassing van de rechtsgevolgen van de regeling gerechtvaardigd is.
 - b. De in artikel 6.14 reeds toegelichte gevallen van colportage.
- 8.7** De Commissie Bijzondere Omstandigheden is in het kader van het Akkoord op Hoofdpijnen reeds ingesteld. De Commissie Bijzondere Omstandigheden heeft in 1 zaak reeds uitspraak gedaan. De uitspraken van de Commissie Bijzondere Omstandigheden worden geanonimiseerd op de website www.dsbcompensatie.nl geplaatst.

9. Zekerheid

- 9.1** Met het oog op het in artikel 7:907 lid 3 onder (c) BW bepaalde wordt verwezen naar de wijze waarop de Vergoeding wordt toegepast dan wel wordt uitgekeerd, zoals omschreven in de artikelen 9.4 tot en met 9.7 van de WCAM Overeenkomst. Curatoren verwachten dat de kosten van de regeling - inclusief de kosten verbonden aan het Akkoord op Hoofdpijnen - enkele honderden miljoenen euro's zullen bedragen. Zo blijkt uit het Financieel Verslag 2012 (gepubliceerd op 18 februari 2013, **Productie 14**) dat de kosten voor alle Klanten die zich per ultimo 2012 aangemeld hadden, ingeschat worden op bijna EUR 180 miljoen.
- 9.2** Het merendeel van de ingevolge de WCAM Overeenkomst geboden compensatie wordt verrekend met de bij DSB Bank uitstaande schulden van Klanten. Curatoren schatten dat tenminste 2/3 van de voor de regeling in aanmerking komende Klanten de hen toekomende Vergoeding zal kunnen verrekenen met een schuld aan DSB Bank. Klanten die geen schuld (meer) aan DSB Bank hebben, zullen de Vergoeding als concurrente vordering in het faillissement van DSB Bank kunnen indienen. Voor zover een Klant na toepassing van de regeling een concurrente vordering in het faillissement van DSB Bank blijkt te hebben, bevat de Faillissementswet waarborgen dat deze - in aanmerking nemende de toestand van de boedel - maximaal worden voldaan voor zover die Klant krachtens de Faillissementswet daarop aanspraak kan maken. Eind juni 2013 zal de vijfde uitdeling plaatsvinden waarna dan in totaal 31% op de concurrente vorderingen zal zijn uitgekeerd. De hoogte van het uiteindelijke uitkeringspercentage op de concurrente vorderingen zal in belangrijke mate afhangen van de mogelijkheid voor Curatoren om de activa van DSB Bank (per 31 december 2012: EUR 3,3 miljard; zie Productie 14) in het kader van de afwikkeling van het faillissement uit te winnen. Eventuele boedelvorderingen uit hoofde van de WCAM Overeenkomst zullen op grond van de aanwezige activa stellig geheel en onmiddellijk kunnen worden voldaan. Verzoeksters zijn van oordeel dat voldoende zekerheid is gesteld voor voldoening van de aanspraken die voortkomen uit de WCAM Overeenkomst.

10. Vaststelling Vergoeding en Geschillencommissie

- 10.1** Curatoren stellen de omvang van de Vergoedingen vast waarop Gerechtigen aanspraak kunnen maken, mits zij zich tijdig hebben aangemeld (d.w.z. binnen 12 maanden na de onherroepelijke verbindendverklaring van de WCAM Overeenkomst), en voor zover het de Compensatie Kredieten betreft, mits zij tijdig de opgevraagde bescheiden hebben toegezonden. De vaststelling geschiedt conform de regeling opgenomen in de WCAM Overeenkomst.
- 10.2** Bij de uitvoering van de compensatieregeling uit hoofde van het Akkoord op Hoofdlijnen is de vaststelling van de compensatie - voor de Klanten die zowel een compensatie inzake een verzekering als een compensatie voor mogelijke overkreditering verzoeken - in beginsel gesplitst in twee fasen. In de eerste fase stellen Curatoren aan de hand van de bij DSB Bank beschikbare informatie de aan de verzekeringsproducten gerelateerde 'poliscompensatie' vast. Voor zover Klanten tevens aanspraak maken op een compensatie voor mogelijke overkreditering, dienen zij hiervoor de voor de berekening benodigde (inkomens)gegevens aan Curatoren te verstrekken. Aan de hand van deze informatie berekenen Curatoren de eventuele compensatie voor overkreditering in de tweede fase. Klanten hebben de mogelijkheid om - in afwijking van voorgaand beschreven twee fasen - een gecombineerd totaalvoorstel te verzoeken, waarin alle compensatieonderdelen integraal zijn opgenomen.
- 10.3** Bij de uitvoering de compensatieregeling uit hoofde van de WCAM Overeenkomst zal de vaststelling van de compensatie in één keer worden vastgesteld (nadat de Gerechtigde zich heeft aangemeld en - voor zover het ook een compensatie inzake overkreditering betreft - de benodigde (inkomens)gegevens aan Curatoren zijn verstrekt).
- 10.4** De Belangenorganisaties hebben de uitvoering van de - in artikel 10.2 van het verzoekschrift beschreven - eerste fase reeds laten controleren door een door hen aangewezen registeraccountant. Uit het onderzoek is gebleken dat het gecontroleerde deel van de regeling juist en accuraat wordt uitgevoerd. De Belangenorganisaties zijn samen met dezelfde registeraccountant een controleonderzoek naar de - in artikel 10.2 beschreven - tweede fase aan het voorbereiden.
- 10.5** De WCAM Overeenkomst voorziet bij wege van (facultatieve) geschillenbeslechting in bindend advies door een onafhankelijke geschillencommissie (artikel 12 WCAM Overeenkomst). Geschillen over de uitvoering van de regeling uit hoofde van het Akkoord op Hoofdlijnen kunnen reeds aan de aangeduide geschillencommissie worden voorgelegd (nadat de Klant zijn bezwaren eerst aan Curatoren kenbaar heeft gemaakt en Curatoren hierop hebben kunnen reageren). De geschillencommissie heeft in 3 zaken reeds uitspraak gedaan. De uitspraken van de geschillencommissie worden geanonimiseerd op de website www.dsbcompensatie.nl geplaatst.

11. Wijze van oproepen en termijn indienen verzoekschrift

- 11.1** Volgens artikel 1013 lid 5 Rv dienen belanghebbenden bij normale brief voor de behandeling te worden opgeroepen, tenzij het gerechtshof anders bepaalt. Bij brief van 27 mei 2013 hebben Verzoeksters een schriftelijk voorstel gedaan voor de wijze van oproeping van belanghebbenden, waarin tevens aandacht is besteed aan

de oproeping van in het buitenland woonachtige personen. Het voorstel omvat tevens een concept voor de oproepingsbrief en een concept voor de aankondiging in - specifiek aangeduide - nieuwsbladen. Curatoren en de Belangenorganisaties zullen de tekst van de door het gerechtshof te bepalen aankondiging (alsmede de relevante stukken in verband met onderhavig verzoek) op hun gezamenlijke website www.dsbcompensatie.nl plaatsen.

- 11.2** Ingevolge artikel 282 lid 1 Rv kan een belanghebbende tot de datum van aanvang van de mondelinge behandeling een verweerschrift indienen. Artikel 1013 lid 6 Rv geeft het gerechtshof de mogelijkheid daarvan af te wijken en te bepalen dat verweerschriften op een bepaald tijdstip voorafgaand aan de datum van behandeling van het verzoek ingediend moeten worden. Het is Verzoeksters thans niet met zekerheid bekend of er tegen het onderhavige verzoek verweer gevoerd zal worden. Curatoren hebben vooralsnog van geen partij vernomen dat zij verweer wenst te voeren. Zulks ligt ook niet voor de hand, nu elke contractant die zich niet in de bereikte minnelijke regeling kan vinden zich daaraan op eenvoudige wijze kan onttrekken, namelijk door het enkel afleggen van de verklaring zoals bedoeld in artikel 7:908 lid 2 BW. Die verklaring behelst niet meer dan de mededeling van de Gerechtigde dat hij of zij niet aan de overeenkomst gebonden wenst te zijn. De daaraan verbonden kosten en moeite zijn slechts een fractie van de kosten en moeite verbonden aan het voeren van verweer in deze procedure.
- 11.3** Gemotiveerd verweer tegen het verzoek kan niet worden uitgesloten aangezien er individuele gevallen kunnen bestaan waarin bij doorprocederen de verwachting is gerechtvaardigd dat een hogere compensatie kan worden verkregen dan waarop op grond van de WCAM Overeenkomst aanspraak kan worden gemaakt. Aan de belangen van deze gevallen wordt recht gedaan met de opt-out mogelijkheid van artikel 7:908 lid 2 BW. Nu het onderwerp van de WCAM Overeenkomst op onderdelen gecompliceerd is en teneinde Verzoeksters voldoende gelegenheid te bieden om op zodanig verweer te reageren, wordt verzocht om de uiterste datum voor indiening van een verweerschrift vast te stellen op 6 weken voorafgaand aan de datum van de behandeling.

12. Opt-out

- 12.1** De persoon aan wie de in artikel 7:908 leden 2 en 3 bedoelde verklaringen gericht kunnen worden is notaris mr J.E. Kielstra (artikel 13 lid 5 van de WCAM Overeenkomst), verbonden aan Van Buttingha Wichers Notarissen, een kantoor dat verder geen betrokkenheid heeft bij Verzoeksters. De verklaringen kunnen worden gezonden aan het volgende adres: Lange Voorhout 24, 2514 EE Den Haag.
- 12.2** Ingevolge artikel 7:908 lid 2 BW dient het gerechtshof een termijn te bepalen waarbinnen de aldaar bedoelde verklaring afgelegd dient te worden indien een Gerechtigde wil voorkomen dat hij na verbindendverklaring aan de WCAM Overeenkomst wordt gebonden. De voorkeur van Verzoeksters gaat uit naar het beperken van deze termijn tot het wettelijk minimum van drie maanden. De reden daarvoor is dat een spoedige afwikkeling van eventuele zorgplichtschendingen in het kader van het faillissement van DSB Bank in ieders belang is.
- 12.3** Daarbij komt dat de regeling reeds 19 september 2011 is overeengekomen en sindsdien wordt uitgevoerd. Per 21 mei 2013 hebben zich reeds 45.622 Klanten aangemeld voor die compensatieregeling. Ook heeft de regeling ruimschoots

aandacht in de landelijke media gekregen, terwijl voorts zowel Curatoren als de Belangenorganisaties de afgelopen maanden Klanten uitvoerig en herhaaldelijk hebben geïnformeerd over deze regeling (onder andere door middel van hun gezamenlijke websites www.dsbcompensatie.nl). Ten tijde van het beoogde einde van de opt-out periode hebben Klanten ongeveer 2,5 jaar de mogelijkheid gehad om zich aan te melden en kennis te nemen - van de voorwaarden - van de regeling. In het licht van de vergevorderde uitvoering van de regeling alsmede alle aandacht die de regeling reeds heeft gekregen is een langere termijn niet noodzakelijk voor een juiste oordeelsvorming over de vraag of men gebonden wil worden of niet.

Verzoek

Verzoeksters verzoeken het gerechtshof Amsterdam om:

- 1.** de overeenkomst - opgenomen in Productie 1 bij dit verzoekschrift - verbindend te verklaren in de zin van artikel 7:907 BW voor de gerechtigden (zoals die in die overeenkomst zijn gedefinieerd),
- 2.** de in artikel 7:908 lid 2 BW bedoelde termijn op 3 maanden (na de datum van de in artikel 1017 lid 3 Rv bedoelde mededeling) te bepalen, althans een termijn te bepalen die het gerechtshof Amsterdam in goede justitie geraden acht.

Amsterdam, 27 mei 2013

Advocaten, Names deze

Overzicht van producties

1. WCAM Overeenkomst;
2. Akkoord op Hoofdlijnen (d.d. 19 september 2011);
3. Rapport 'Onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van DSB Bank N. V.' (d.d. 19 juni 2012);
4. Statuten Stichting Steunfonds Probleemhypotheke;
5. Statuten Stichting Platform Aandelen Lease;
6. Statuten Stichting Belangen Rechtsbijstandverzekerden DSB;
7. Overzicht resultaten uitvoering Akkoord op Hoofdlijnen (per 21 mei 2013);
8. Persbericht Stichting Hypotheekleed (d.d. 21 februari 2013);
9. Memorandum standpunten: verval en verjaring;
10. Memorandum standpunten: overkreditering;
11. Memorandum standpunten: koopsommen;
12. Memorandum standpunten: colportage;
13. Memorandum standpunten: voordeelsverrekening;
14. Financieel Verslag DSB Bank N.V. 2012.